

Leviticus 7: 17-23; Johannes 18: 1-14

De nacht is gevallen in de olijfgaard die ligt aan de overkant van de Kidronbeek.

Van Johannes komen we niet te weten, wat de naam is van de gaard.

We weten het van de andere evangelisten.

Getsemane heet de olijfgaard, wat betekent *oliekelder*.

De naam verradt dat ergens in dit tuin een grot moet liggen, waarin een olijpers staat.

Het is er aardedonker.

De Romeinse soldaten en de agenten van de tempelpolitie dragen fakkels en lantaarns om Jezus op te sporen.

Daarmee kunnen ze maar een klein deel van donkere olijfgaard verlichten.

Jezus en Zijn leerlingen kunnen zich overal verborgen houden.

Toch moeten ze met dit weinige licht Hem zien te vinden.

Ze zoeken Hem in de illusie dat zij het licht en de macht hebben om het lot te bepalen van Hem die het licht van de wereld is.

Maar het is een illusie, een vrucht van hun hoogmoed, om te geloven dat het licht van de wereld in handen is van mensen.

Alleen de Maker die het licht schiep en het scheidde van de duisternis, en die aan de mens de dagen gaf, die schiep en bewaart het licht van de wereld.

Het is God die Jezus heeft gezonden en het is het werk van God dat Hij doen moet.

Niet de menselijke macht en autoriteit beslissen wat de weg van Jezus wordt.

Jezus wordt dan ook niet gevonden.

Hij laat zich vinden.

Hij loopt naar de soldaten toe en vraagt ze: *Wie zoeken jullie?*

Zij antwoorden: *Wij zoeken Jezus uit Nazareth.*

Ik ben het, zegt Jezus.

Ze reageren op wat Hij zegt, op een manier die niet past bij hun overmacht en militaire waardigheid.

Wanneer Jezus zegt: *Ik ben het*, deinzen ze achteruit en vallen ze op de grond, zoals ze zouden doen bij een godsverschijning.

In angst werpen ze zich plat ter aarde.

In angst. Niet in eerbied.

Ze voelen zich overweldigd door een macht die hoger en heiliger is, dan de macht die zij bezitten.

Het is niet de liefde voor Jezus en voor Zijn geboden die hen inspireert en aanvuurt.

Ze herkennen Hem niet als de Messias, maar ze zijn ook niet in staat om Hem aan te pakken als een gewone misdadiger .

Ze lijken zich opeens bewust van hun eigen leegte, van hun eigen nietigheid, wanneer Jezus zegt: *Ik ben het*.

Jezus zet ze terug in hun positie en dwingt ze om te handelen.

Hij zegt: *"Als jullie Mij zoeken, laat deze mensen en deze mensen zijn Zijn leerlingen, laat deze mensen dan gaan."*

Johannes geeft commentaar op deze zin.

Hij schrijft: *"Zo gingen de woorden in vervulling die Hij gesproken had."*

Dit is een opvallende aantekening.

Want deze aantekening is de formule waarmee citaten uit het Eerste Testament, uit de Tora, altijd worden ingeleid.

Woorden uit de Tora zijn woorden van God.

De woorden van Jezus worden door deze formule opgetild naar de hoogte van de woorden van God.

Zijn woorden krijgen van Johannes hetzelfde gewicht en hetzelfde gezag als de woorden van God.

Jezus' woorden moeten wij horen en begrijpen worden als Gods woorden.

Dat is ook wat Johannes bedoelt, wanneer hij in het begin van zijn evangelie over Jezus schrijft: *Het woord is mens geworden.*

In het spreken van Jezus spreekt de stem van God.

In Zijn *Ik ben het* brandt de naam van God: *Ik ben die er zijn zal.*

Jezus wil nu dat de soldaten die Hem komen arresteren, Zijn leerlingen laten gaan.

Met deze verdediging van Zijn leerlingen vult Jezus Zijn taak in als herder.

Hij is een herder voor Zijn schapen.

Hij zegt: *Mijn schapen luisteren naar mijn stem, ik ken ze en zij volgen mij. Ik geef ze eeuwig leven: ze zullen nooit verloren gaan en niemand zal ze uit mijn hand roven.*

Jezus zegt, wat God wil zeggen en Hij vervolgt:

Wat mijn Vader mij gegeven heeft, gaat alles te boven, niemand kan het uit de hand van mijn Vader roven.

De hand van Jezus is de hand van de Vader.

Jezus, die is als een herder, maakt God die is als een herder, Psalm 23, zichtbaar.

In Zijn grootheid, in de grootheid van de Zoon, wordt Gods grootheid, de grootheid van de Vader, herkenbaar.

Jezus weet wat er met Hem gaat gebeuren en waarom Hij gevangen genomen wordt.

Hij moet het werk van God doen.

Hij moet zichtbaar maken, wat Israël zoekt en vindt in het heiligdom, in de ontmoetingstent, in de tabernakel en in het brengen van offers en wat het volk later, als de tempel verwoest is, zoekt en vindt in de studie van de Tora, in het dagelijks gebed en in het doen van Gods geboden.

Jezus maakt zichtbaar, dat God meetrekt met Zijn volk en dat Hij de mensen niet verloren laat gaan.

God is met ons, in het lijden en in de dood. Niet ons voorbij.

Johannes wil dat wij de grootheid van Jezus leren kennen, zodat wij de grootheid van de Vader zullen zien.

Wanneer alles duister wordt, wanneer over een mens de schaduw van het lijden en de dood valt, wanneer een wereld wegzinkt in de nacht, dan schijnt het licht dat nooit meer dooft, het licht van de wereld.

Wanneer we het gevoel hebben dat niets er meer toe doet, dat het niets uitmaakt wat wij doen en bijdragen, dat wij niets zijn, dan zegt Jezus "*Ik ben het.*"

Voor ons maakt hij de Naam van God zichtbaar.

Ik ben, zegt God, *liefdevol en genadig, geduldig, trouw en waarachtig.*

Johannes geeft ons op onze weg de grootheid van Jezus mee.

We hoeven niet te denken dat door het lijden en sterven van Jezus het werk van God een verloren zaak geworden is.

Dat Jezus lijdt en sterft aan kruis betekent, dat God met ons meetrekt en dat wij Hem in de nacht van ons lijden en in het uur van ons sterven kunnen ontmoeten.

Er is geen nacht te duister, te stil, te eenzaam voor Gods liefde en genade.

De Vader die één is met de Zoon weet hoe duister, hoe stil, hoe eenzaam het in een verduisterd leven en in een verduisterde wereld kan zijn.

Johannes wil dat door de grootheid van Jezus de grootheid van God zichtbaar wordt.

Maar ook de grootheid van God kan de pijn van het lijden van Jezus en de verschrikking van Zijn dood niet blokkeren en buitensluiten.

De doornenkroon waarmee Hij als de Joodse koning vernederd wordt, de verschrikkelijke, wrede dood aan het kruis, Maria, de moeder die haar zoon ziet sterven, deze duisternis botst op het licht van de goddelijke grootheid.

Lied 582, dat straks gezongen wordt, is een gedicht van Schulte Nordholt.

Het neemt ons mee naar de olijfgaard van Getsemane en confronteert ons met de lijdende Jezus.

Het lied sluit beter aan bij de andere evangeliën, bij die van Matteüs, Markus en Lucas. Want zij beschrijven hoe in Getsemane Jezus overspoeld wordt door een vloedgolf van eenzaamheid en doodsangst.

Johannes noemt ook de angst van Jezus voor de dood, maar verbindt die met een ander moment in Zijn leven.

Noem het gedicht, lied 582, maar een boetgezing.

Het confronteert ons met het lijden van Jezus.

Maar het confronteert ons ook met onze bleke betrokkenheid bij het lijden van Jezus.

In het gedicht wordt het lijden van Jezus op de volgende manier beschreven.

Onder het duister van Zijn Vader en verlaten door wie om Hem gaf, gaat Jezus door grote eenzaamheden en vernedert Hij zich in het stof.

De duisternissen die Hij doorleeft, kunnen wij niet peilen.

En wat wordt gezegd over ons?

Wij belijden de Naam van Jezus, maar verstaan niet Zijn stem.

Wij waken wel, maar alleen met woorden. We gaan niet met Hem mee.

Wij blijven op grote afstand van Hem staan of we blijven helemaal weg.

Wij roepen onze vrome wensen en bidden onze vrome gebeden.

Dat is, wat wij doen.

Deze confrontatie met Jezus' lijden en met ons gebrek aan betrokkenheid bij Zijn lijden legt de volgende vraag voor ons neer.

Gaan we het zien: de grootheid van God in het lijden en sterven van Jezus?

Jezus lijdt **met** ons.

Hij lijdt **voor** ons.

Hij lijdt "*de verlossing*" van ons", schrijft Schulte Nordholt, de verlossing "*van de mensen*".

Door Hem keert een leven in de duisternis zich om naar het licht van God.

En door Hem vindt een wereld, een cultuur die wankelt, houvast in Gods heiligheid.

Wie zoekt naar waarheid, naar medeleven, naar bevrijding, heeft het hier gevonden: hier, in Hem, in de lijdende Christus,

in de mensenzoon die de grootheid van God zichtbaar maakt.

Amen.